

Infra ja liikenneturvallisuus

Liikenneturvallisuus ja Liikenne 12 -suunnitelma – teematyöpaja

Noora Airaksinen, Väylävirasto

29.1.2024

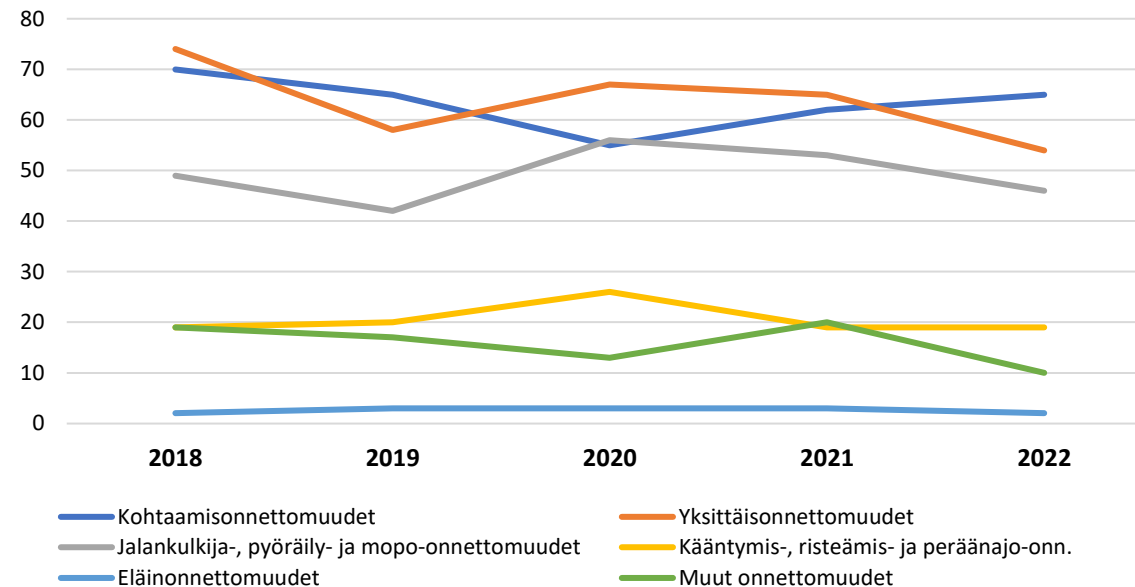
Väylävirasto
Trafikledsverket

Tieliikenneonnettomuudet

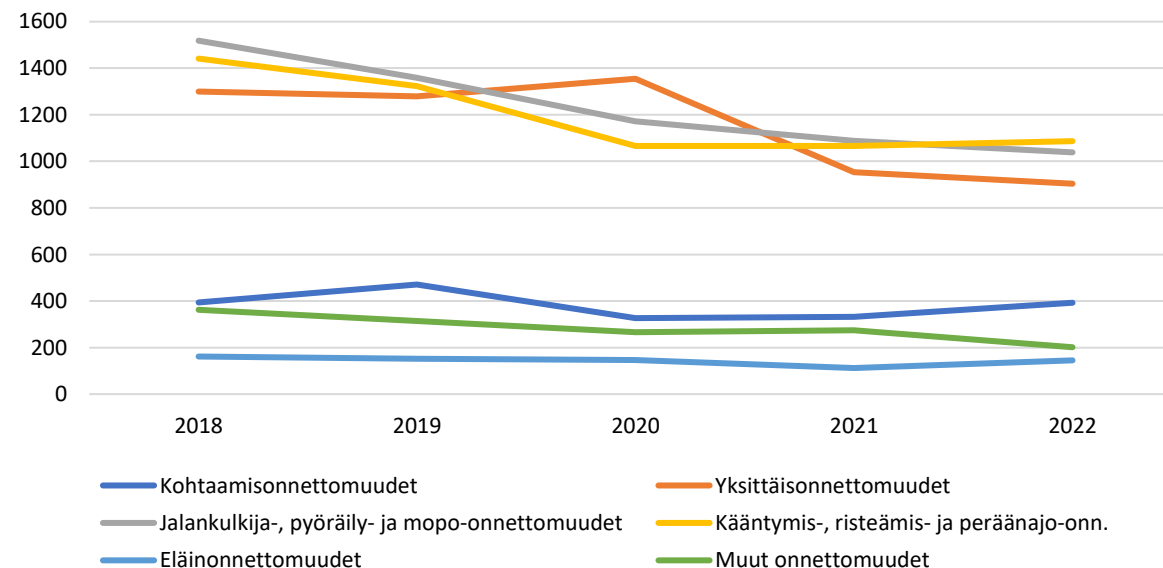
- Tieliikennekuolemat
  - Kohtaamisonnettomuudet
  - Suistumisonnettomuudet
  - Suojattomien tienkäyttäjien onnettomuudet
- Loukkaantuneet/vakavasti loukkaantuneet
  - Suojattomien tienkäyttäjien onnettomuudet, erityisesti pyöräilijät
  - Suistumiset
  - Risteämis-, kääntymis- peräänajo-onnettomuudet

Tieliikenneonnettomuuksissa kuolleet onnettomuusluokittain

Lähde: Tilastokeskus/Väylävirasto (poliisi)

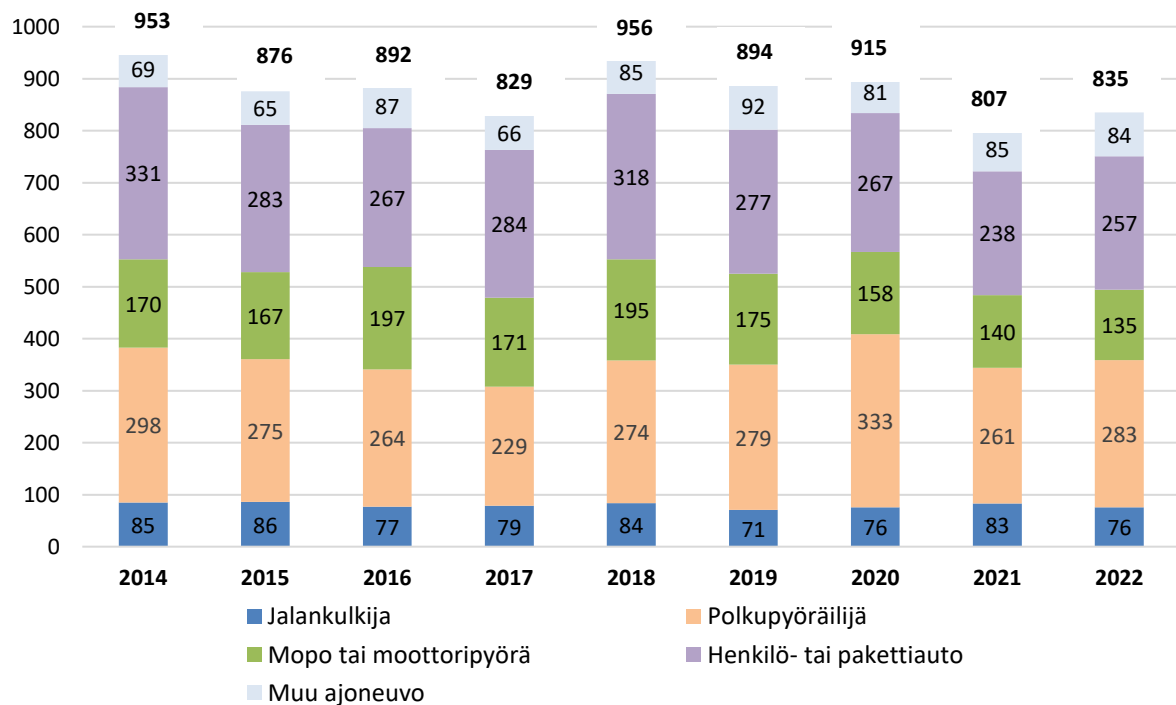
Tieliikenneonnettomuuksissa loukkaantuneet onnettomuusluokittain

Vakavasti loukkaantuneet

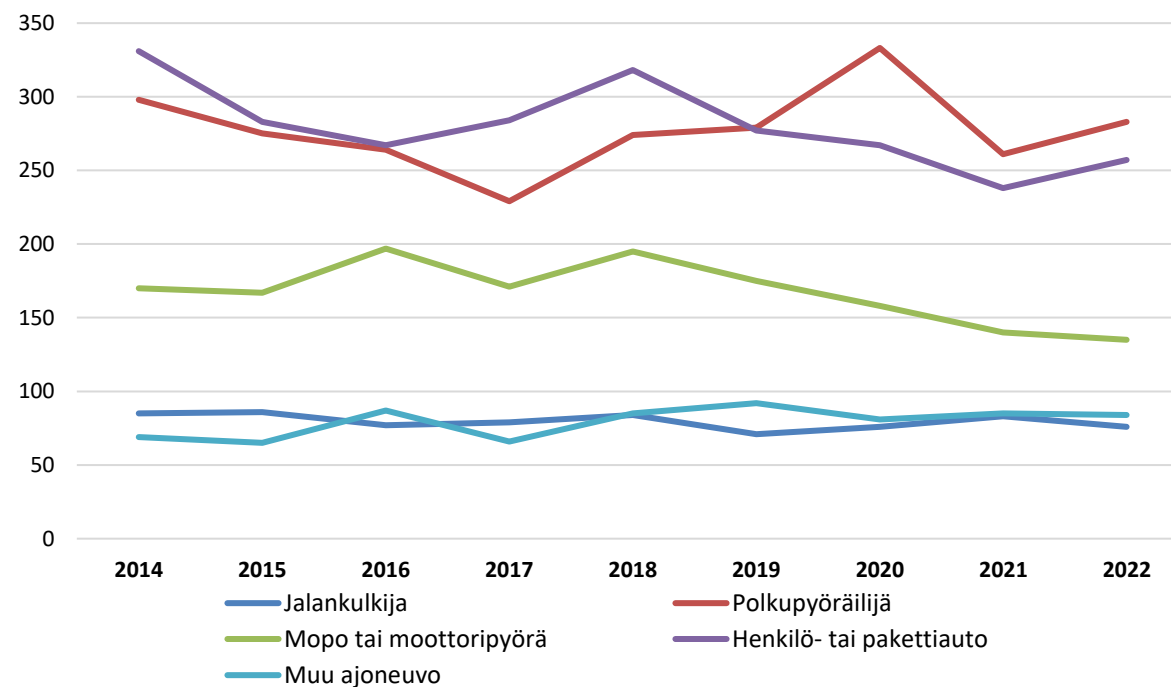
Vakavasti loukkaantuneet (MAIS 3+) 2014-2022

Lähde: Tilastokeskus (poliisi ja hoitoilmoitusrekisteri)

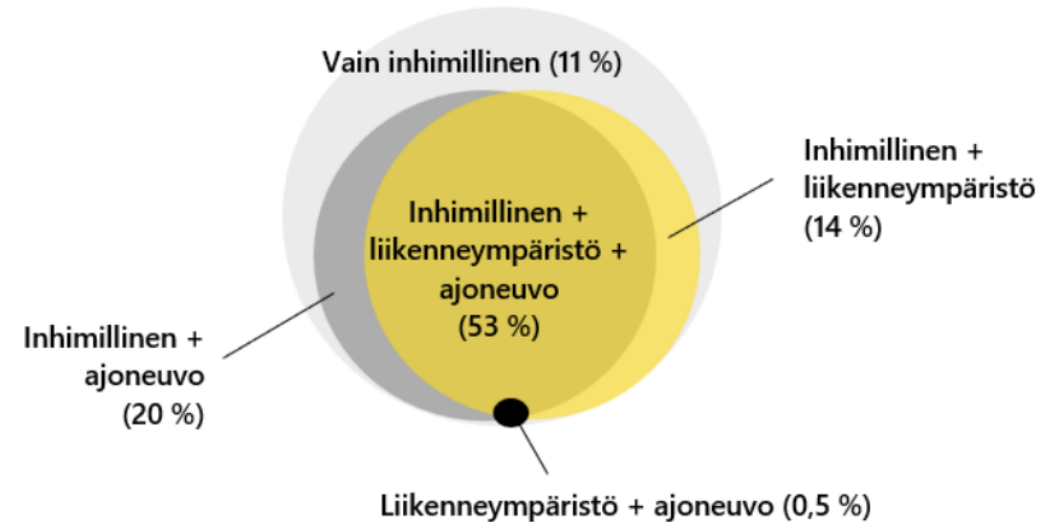
Vakavasti loukkaantuneet (MAIS 3+) 2014-2022

Lähde: Tilastokeskus (poliisi ja hoitoilmoitusrekisteri)

Liikenneympäristö kuolemaan johtaneiden onnettomuuksien riskitekijänä

- Onnettomuuden välitön riski on harvoin liikenneympäristöön liittyvä.
- Taustalla vaikuttavana riskinä **liikenneympäristöön** liittyvät tekijät sen sijaan esiintyvät usein
  - **Tieympäristöön liittyvät riskitekijät**
  - Liikenteen ohjaukseen liittyvät riskitekijät
  - Keliin ja olosuhteisiin liittyvät riskitekijät

Kuolemaan johtaneet moottoriajoneuvo-onnettomuudet 2018-2022. Inhimillisten, ajoneuvoon ja liikenneympäristöön liittyvien välittömien ja taustariskien jakauma. Lähde: OTI vuosiraportti 2022,

Keskeiset tieympäristön ja -olosuhteiden taustariskit kuolemaan johtaneissa maanteiden onnettomuuksissa 2017–2021

- **Kaiteet tai kaiteiden puutteet seurausten pahentajana** (mahdollisuus ajautua tai ajaa vastakkaiselle ajokaistalle, sivukaiteen tms. puuttuminen)
- **Tieympäristön törmäyskohteet seurausten pahentajana** (puut, metsä, luiskat/ penkereet/ojat, siltarummut tai muu liittymän rakenne)
- **Keliriskit** (jäinen tie, sohjoinen tie tai ajourat)
- **Tien geometria ja poikkileikkaus** (tien kapeus, kaarteisuus, mäkisyys)
- **Risteys- ja liittymäjärjestelyt** (epäselvät järjestelyt, laaja risteys, puutteelliset kaistajärjestelyt)
- **Näkemäesteet risteyksissä** (puut, pensaat, muut ajoneuvot, liikenteenohjauslaitteet)
- **Jalankulun ja pyöräliikenteen järjestelyt** (ei erottelua, ei jalankulku- ja pyöräilyväylää, ei turvallista ylityspaikkaa)

Lisäksi aiheuttajakuljettajan **ylinopeus** on vuosittain taustariskinä 20-38 % maanteiden kuolemaan johtaneissa moottoriajoneuvo-onnettomuuksissa

Nopeustaso ja törmäyksestä selviytyminen

Väylävirasto
Trafikledsverket

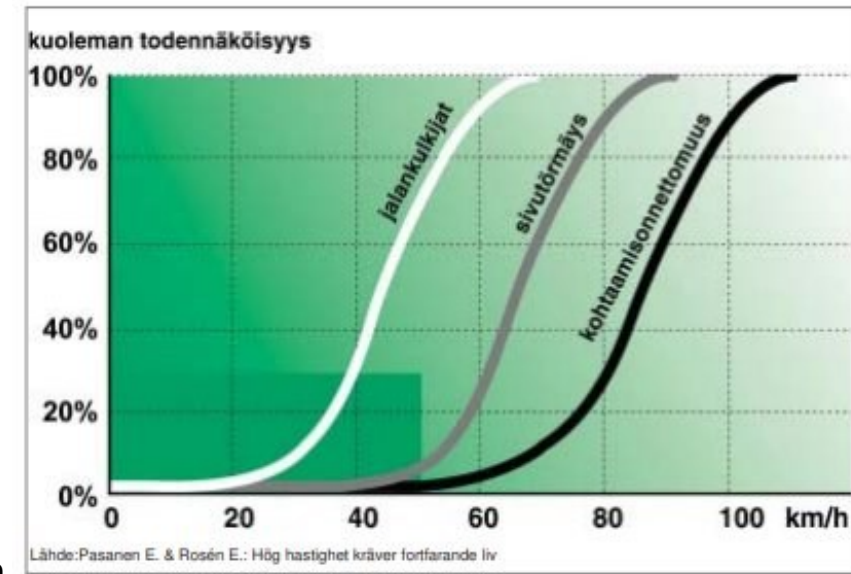
Nopeudella on merkittävä vaikutus kuoleman todennäköisyyteen törmäystilanteessa.

Nollavisio, Safe System –lähestymistapa:

- Kohtaaminen mahdollista: max 80 km/h
- Sivutörmäys mahdollista: max 60 km/h
- Ympäristö jossa suojattomia tienkäyttäjiä: max 30-40 km/h

Keinovalikoima:

- Ajosuuntien rakenteellinen erottelu (mahdollistaa 100 km/h rajoituksen) ja tien reunaympäristön pehmentäminen
- Nopeusrajoitukset: ohjeen päivitys käynnissä, tarkastelussa mm. 100 km/h kriteerit liikenneturvallisuusstrategian mukaisesti, 70 km/h rajoitus, liittymäalueet ym.
- Liikenneturvallisuuskamerat ja muut nopeusrajoituksen noudattamista tukevat infratoimenpiteet (mm. taajamissa ja niiden läheisyydessä)
- Taajamien alhaisemmat nopeusrajoitukset (30 km/h, 40 km/h)

Eri nopeusrajoitustoimenpiteiden yhteiskuntataloudelliset hyödyt (merkitty vihreällä) ja haitat (merkitty oranssilla) - teoreettinen tarkastelu

(Väyläviraston julkaisuja 14/2023, 58/2023)

	TP1: Talvirajoitus ympäri vuoden	TP2: Yleisrajoitus: 70 km/h & 40 km/h	TP3: ≥ 100 km/h vain rakenteellisesti erotetuilla tiejaksoilla	TP4: ≤ 100 km/h moottoriteillä	TP5: 60–80 km/h sisään-tuloväylillä	Nopeusrajoitus 90 km/h kesäaikaan TP3:n kriittisillä osuuksilla
Pituus (km)	8145	38347	9085	582	57	304
Suorite (Mkm./v)	10509	2622	7928	3871	695	720
Henkilö- vahingot (M€)	-50,4 (-56,5...-45,5)	-20,9 (-23,3...-18,9)	-58,3 (-65,3...-52,6)	-5,1 (-5,7...-4,6)	-3,7 (-4,2...-3,4)	-2,4 (-2,7...-2,2)
Matka-aika (M€)	59,1 (77,4...46,6)	23,4 (30,0...18,7)	59,2 (77,8...46,6)	13,7 (17,8...10,9)	8,3 (10,7...6,6)	1,8 (2,2...1,4)
CO₂-päästöt (M€)	-2,1 (-0,9...-3,5)	0,2 (0,4...0,0)	-1,0 (-0,0...-1,9)	-1,4 (-0,9...-2,1)	-0,2 (-0,1...-0,3)	-0,06 (-0,03...-0,09)
Liikennemelu (M€)	-1,7 (-1,4...-3,0)	-1,6 (-1,7...-2,3)	-1,5 (-1,8...-2,3)	-0,6 (-0,3...-1,5)	-5,9 (-4,4...-9,2)	-0,03 (-0,02...-0,02)
Yhteensä (M€)	4,9 (18,6...-5,3)	1,1 (5,5...-2,5)	-1,6 (10,7...-10,2)	6,7 (11,0...2,7)	-1,5 (2,1...-6,3)	-0,7 (-0,6...-0,9)

Suluissa esitetty tulos lähtökeskinopeuden ala- ja yläarvolle.

Vaikutus polttomoottoriajoneuvojen polttoaineenkulutukseen on arvioitu erikseen (I). Sähköautojen energiankulutus vähenisi kaikissa vaihtoehdoissa.

Tieturvallisuudirektiivin toimeenpano

Liikennejärjestelmätyö

Suunnittelu

Rakentaminen

Kunnossapito

Väylien käyttö

Verkon laajuinen tieturvallisuusarviointi (43 b)

Riittävän usein, väh. 5v välein (ohjeelliset osatekijät)

Tieverkon kaikkien osuusten luokittelu 3 luokkaan turvallisuustason mukaan

Toimenpiteiden priorisointi

Väyläverkon strateginen tilannekuva

Suojattomien tienkäyttäjien suojelu (43 c)

Infrahankkeiden tieturvallisuusvaikutusten arviointi (43 d)

Tieturvallisuusauditointi (43 e), hankekohtainen

Määräaikainen tieturvallisuustarkastus (43 f) riittävän usein + tunneleihin liittyvien teiden tieturvallisuustarkastus

Uudet menettelyt

- Verkon laajuinen arviointi 2023-24
- Kohdennetut tarkastukset 2024 alkaen
- Toimenpiteet 2025->

Kohdennetut tieturvallisuustarkastukset (43 g) (ohjeelliset osatekijät)

Tulosten seuranta toimina perusteltuja päätöksiä siitä, ovatko korjaustoimet tarpeen = toimintasuunnitelma

Toimenpiteet

LjMTL 43 b § Verkon laajuinen tieturvallisuusarviointi

- Arviointityö on loppusuoralla
  - tien suunnitteluominaisuuksien (sisäänrakennettu turvallisuus) silmämääräinen tarkastus joko paikalla tai sähköisesti; **tien fyysisiin ominaisuuksiin perustuva (proactive) arviointi ja luokittelu tehdään rekisteritietojen ja reunaympäristön inventoinnin perusteella**
  - analyysi niistä tieverkon osuuksista, jotka ovat olleet käytössä yli kolme vuotta ja joilla on tapahtunut suuri määrä vakavia onnettomuuksia suhteessa tien pituuteen ja liikennevirtaan; **onnettomuuskustannusperusteinen (reactive) arviointi ja luokittelu tehtiin TARVA-ohjelmistolla.**
- Lopullinen luokittelu (vähintään kolme luokkaa) syntyy edellisten yhdistelmänä (1+2).

-> **Suoria parantamistoimia/kohdennettuja tarkastuksia**

Luokittelutaulukko 5. Kaksikaistaiset maantiet (sisältää leveäkaistatiet)

	Erittäin vähäinen riski	Vähäinen riski	Kohonnut riski	Korkea riski
rajoitus v/h	Ajosuuntien erottelu ja kaitteet Keskikaide (sis. tunnelit). Reuna-alue 80–100 % hyvä törmäysturvallisuus. Täristävät Reunamerkinnyt.	Ajosuuntien erottelu ja kaitteet Leveä täristävä keskimerkintä. Reuna-alue 60–80 % hyvä törmäysturvallisuus. Täristävät Reunamerkinnyt tai KVL < 4 000 ajon./vrk.	Ajosuuntien erottelu ja kaitteet Täristävä keskimerkintä tai KVL < 2 000 ajon./vrk. Reuna-alue 40–60 % hyvä törmäysturvallisuus. Täristävät Ei reunamerkintöjä.	Ajosuuntien erottelu ja kaitteet Ei erottelua. Kaikki leveäkaistatiet. Reuna-alue <40 % hyvä törmäysturvallisuus. Täristävät Ei reunamerkintöjä.
opeusrajoitus 0 km/h	Ajosuuntien erottelu ja kaitteet Keskikaide (sis. tunnelit) tai leveä täristävä keskimerkintä. Reuna-alue 80–100 % hyvä törmäysturvallisuus.	Ajosuuntien erottelu ja kaitteet Täristävä keskimerkintä tai KVL < 2 000 ajon./vrk. Reuna-alue 60–80 % hyvä törmäysturvallisuus.	Ajosuuntien erottelu ja kaitteet Ei erottelua. Reuna-alue 40–60 % hyvä törmäysturvallisuus.	Ajosuuntien erottelu ja kaitteet Ei erottelua. Kaikki leveäkaistatiet. Reuna-alue <40 % hyvä törmäysturvallisuus.

Onnettomuusalttius

- Erittäin korkea
- Korkea
- Keskitaso

Alueellinen liikenneturvallisuustyö

- ELY-keskukset ja kunnat yhteistyössä muiden paikallisten viranomaisten (poliisi, pelastuslaitos) ja sidosryhmien (Liikenneturva, paikalliset järjestöt) kanssa.
- Alueellisten liikenneturvallisuussuunnitelmien laatiminen ja edistäminen sisältäen 1) **liikenneympäristön** ja 2) liikennekasvatus- ja viestintätoimenpiteet
  - **Pienet ja tehokkaat liikenneturvallisuustoimenpiteet: suojatiet, tienylitysjärjestelyt, hidasteet, linja-autopysäkit, jalankulku-yhteydet jne.** Toimenpiteillä on suuri merkitys paikallisesti sekä yhteistyön näkökulmasta.

Yhteenveto

- ❖ Kunnianhimoinen liikenneturvallisuustavoite perustelee liikenneturvallisuuden nostamisen L12-tavoitehierarkiassa
- ❖ Liikenneturvallisuusstrategian toimenpiteiden rahoitus
- ❖ Tieturvallisuusdirektiivin menettelyistä nousevat toimenpidetarpeet - priorisointi ja rahoitus

Keskeisiä tunnistettuja teemoja/tarpeita:

- **Ajosuuntien erottelu korkean kohtaamisonnettomuusriskin tiejaksoilla**, esim. "keskikaidepaketti" tuleville vuosille
- **Nopeusrajoitusten tukeminen liikenneturvallisuuskameroilla** valmistuneen kehittämiselvityksen mukaisesti
- **Vilkkaiden, häiriö- ja onnettomuusherkkien sisääntuloväylien turvallisuuden parantaminen** (vaihtuvat nopeusrajoitukset ja opasteet, liikenneturvallisuuskamerat)
- **Pienet ja keskisuuret liikenneturvallisuustoimenpiteet** (suojattomat tienkäyttäjät): liikenneturvallisuussuunnitelmissa nousseet pienet ja tehokkaat liikenneturvallisuuskohteet, jalankulku- ja pyöräilyväylät, liittymäjärjestelyt
- **Tien reunaympäristöjen törmäysturvallisuuden parantaminen**

Väylävirasto
Trafikledsverket